

Inhoud

Werken uit roeping, wie doet dat nog?

2

'Je ziet bijna nooit Bahreini werken'

3

Legionair, trucker, duiker, helipiloot

5

Chinezen en de lokroep van de westerse rijkdom

7

De schoonheid van de Middeleeuwen

9

S&S-II

Kerst verbeeld aan de Leeuwarderweg

1

Zit er wel vlees in een krokot?

3

Het moedergevoel, de kwetsbaarheid

5

Peper: de hele klas in een auto van Lego

6

Feije van der Meer is ook Bear Boeloe

7

Rottumeroog. Bijna dertig jaar is het kleinste waddeneiland het thuis van Egbert Bakker (55) van Rijkswaterstaat. Hij plant helmgras, legt schermen aan van wilgentenen en geniet van het eten van kok Gre. 'sWinters verlaat de kalme 'kapitein' voor even zijn krimpande eiland. Egberts laatste werkdag. Een verhaal over de stille getuige van het zinkend zand.

Door Truus Duisterwinkel

Foto's
Catrinus van der Veen

De duinen van Rottumeroog zijn weggeslagen, het helmgras is verdwenen. Een stuk ijzer herinnert aan de garage van de laatste bewoner, strandvoogd Jan Toxopeus.

Kapitein op zinkend zand

De oude windwijzer uit de tuin van Tox draait. Westenwind op Rottumeroog. Egbert Bakker (55) hoeft niet naar de wijzer te kijken om de windrichting te bepalen. Hij voelt het, weet het. De wind komt vandaag uit een ongunstige hoek. Het noordwesten van Rottumeroog kan weinig meer hebben. De zee vreet voortdurend aan het waddeneiland.

„Opschieten met die rommel, het water komt.” Egbert sjouwt de houten kist met zijn dagboeken naar het schip van Rijkswaterstaat. Het zee water gulpt bijna over de rand van zijn lieslaarzen. Als zijn spullen aan boord van de Amasus liggen, draait de kantonnier zich om. Hij maakt nog een laatste ronde over het eiland voor hij zijn Oog overgeeft aan wind en water. Even maar, want in maart komt Egbert terug.

Uit het ribbelige zand steekt een stuk waterleiding omhoog. Roestig en krom. Egbert loopt door, zijn handen in zijn zakken, zijn jas open. Hij wijst naar een stokje, verderop in het natte zand. „De bliksemalleider.” De overblijfselen van de woning van strandvoogd Jan Toxopeus verdwijnen bij vloed onder het water. Eb herinnert Egbert even aan vroeger.

Ooit was Rottumeroog groot, vertelt hij. Het eiland was ongeveer 10 kilometer lang en lag zo'n 2,5 kilometer naar het westen. Groninger kooplieden bouwden er hun pakhuizen. Tot in de zeventiende eeuw stond er een school. Na de kerstvlod die in 1717 het eiland teisterde, verstormde het geroezemoes op Rottumeroog. De mensen verdwenen naar de vaste wal, de bebouwing werd opgeslokt door de zee. De laatste bewoner, strandvoogd

Toxopeus, vertrok in 1965. Zijn huis is, voordat het de zee in kon glijden, in 1998 gesloopt. Bewoonde duinen hebben plaats gemaakt voor onbewoonde zandvlakten.

Egbert blijft

De boomstammen zijn wit. Zout en dood. Meer herinneringen dan de kronkelende takken zijn er niet aan de tuin van Toxopeus. De windwijzer is verplaatst naar het nog veilige midden van het eiland. De wilde orchidee is weg en de kiekkendief vertrokken. „Al het oude verdwijnt.” Behalve Egbert. Hij blijft.

Hij vond het verdraaid moeilijk, de beslissing van de overheid om Rottumeroog meer en meer over te laten aan de elementen. In 1991 is het intensieve onderhoud stopgezet. Ieder jaar bekijkt Rijkswaterstaat opnieuw of het nog zin heeft om de levensduur van het eiland te verlengen.

Deze herfst heeft Egbert samen met een paar sterke mannen schermen van wilgentenen aangelegd en helmgras geplant. Egbert plukt wat zware shag uit het zakje. Sproeten spikkelen zijn verwerde handen. Hij kijkt tevreden naar de mini-duinen. Het stuifzand blijft redelijk liggen achter de nieuwe aanplant. Maar morgen kan alles anders zijn, is er zomaar weer een stuk eiland weggespoeld.

Egbert kent de grillen van wind, zand en water. Hij komt al dertig jaar op Rottumeroog. Op zijn vijftienvestigste werd hij samen met collega Simon van den Berg 'kapitein' van het zinkende zand. Simon ging onlangs met pensioen. Egbert is voortaan de enige kantonnier op het eiland. Hij is er in maart en april en van 1 augustus tot december.

Kantonnier Egbert Bakker maakt een laatste inspectieronde over het kleinste eiland van het Wad.

Op de deur van de woonkamer zit een sticker. 'Woonkamer'. Alsof je in het containerhuis zou kunnen verdwalen. Egbert trekt de stekker van de enorme televisie uit het stopcontact en doet het licht uit. De droogbloemen kunnen in het vaasje blijven staan. In de keuken staan de pannen in rijen op de planken. Het aanrecht is leeg, de gootsteen schoon. Ook het domein van de kok is winterklaar.

Een bek vol jus

Ze heet Gre en kookt stevige kost. Gre Dijkstra (54) uit Kloosterburen verbleef dit jaar negen weken op het onbewoonde eiland boven het

Uithuizerwad. Ze weet precies wat haar mannen willen. Aardappelen, een groot stuk vlees en een bek vol jus. Dan zijn ze tevreden, weet Gre. Noem haar kookkunst geen boerenvreten, want dan heb je een belabberde terugreis naar de Eemshaven. Daar zorgt Gre wel voor. Ha.

Om half zes 's ochtends staat ze op om eieren te bakken. 's Avonds schilt ze vast een emmer aardappels voor de volgende dag. Egbert kijkt televisie of bladert door de leesportefeuille. De doos rummikub bleef deze herfst dicht. „Egbert houdt niet van spelletjes.” Gre wel. Het potje rummikub met Jan Wolkers vergeet ze nooit. „Wie het meeste vieze woorden kon leggen.”

De laatste werkweek was een 'restjesweek', zegt Gre. Ze heeft enorm veel sinaasappels gegeten. Alles moest op, dat hoort zo. „Maar verdorie zeg, ik kan nu zelfs geen mandarijn meer zien.” Ze schatert en praat verder. Een tijd geleden kookte ze op het naburige Rottumerplaat voor de mannen van Rijkswaterstaat. Kreeg ze alleen maar groenten bezorgd. „Ach man, zat ik daar met een kilometer komkommers.” Egbert glimlacht. Schateren doet hij niet, praten maar weinig.

Zijn mobieltje rinkelt. Het derde telefoongesprek van de week, meldt Egbert voor hij de aannemer te woord staat. Hij is trots. Trots op zijn rust, zijn eenzaamheid, zijn eiland. Maar

bezingen doet hij het nooit. De man op de zandvlakte meldt de aannemer dat hij niets kan zeggen. „Er zijn mensen.” Egbert is niet bang voor de drukte straks op de wal. Dat valt thuis bij zijn ouders in Uithuizen wel mee, zegt hij. Zijn ouders doen de boodschappen, begeven zich in mensenmassa's. Egbert ziet mensen als hij daar zelf zin in heeft. Zoals zomers, als hij op jacht gaat in Oostenrijk. „Daar heb ik connecties.” Stille.

Hij steekt de grote sleutelbos in zijn jaszak. Alles zit op slot, klaar om te gaan. „Het moet ook weer eens kunnen.” Om bij de boot te komen, moet Egbert een grote zandplaat oversteken. Achter hem verdwijnt de Kaap uit 1893 in de heilige wereld. Egbert kijkt niet om. Hij pakt de ladder met beide handen vast en klimt als laatste aan boord van de Amasus. „Ik verlaat het eiland altijd als laatste.” Als een kapitein zijn zinkend schip.

Bier, drukte en beton

Aan boord van de Amasus verruilen Gre en Egbert hun lieslaarzen voor pantoffels. Ver weg, waar de zee en de lucht samen wit worden, zijn de contouren van de hoogbouw op Borkum te zien. Egbert heeft een hekel aan het Duitse waddeneiland. Hij houdt niet van bier, drukte en beton. Hij houdt niet van Borkum zelf.

Borkum ligt totaal in beton verankerd in het Wad en verstoort daardoor het 'wandelpocess' van Rottumeroog. De eilanden liggen te dringen, schuiven allemaal naar het oosten. Borkum niet. Zou Borkum meewandelen, dan zou ook de Westereems opschuiven en zou Rottumeroog niet in die zoute diepte verdwijnen.

Gre gelooft er niet in. Al wordt ze honderd jaar, de verdwijning van Oog maakt ze niet mee. De kok leerde op de lagere school al dat het eiland door de zee overspoeld zou worden. Het is er nog steeds. Zo zie je maar, geleerden krijgen niet altijd gelijk. Egbert haalt zijn schouders op. Hij waagt zich niet aan voorspellingen. Zijn grijs geribbelde pantoffel hangt aan zijn tenen.

„De zevende golf is altijd hoger dan de anderen.” Schipper Bram Blaak vaart de Amasus tussen de verraderlijke ondiepten door. Egbert tuurt naar het Oosten. „Bertje is er niet.” De zeehond ligt vaak op de zandplaat aan de oostkant van het eiland. Achter Egbert krimpt Rottumeroog. Niet alleen optisch, ook echt. Het eiland is nog slechts 1,5 kilometer lang en 400 meter breed. Maar verdwijnen? Nee, niet voor Egbert. „Alles verandert, niets verdwijnt.”

De Kaap is verplaatst naar het veilige midden van het eiland. Vooral het noordwesten van het eiland heeft het zwaar te verduren in de strijd tegen de zee.

De zeevering die Oog vanaf de jaren zeventig tegen de zee zou moeten beschermen, ligt er zinloos bij.

De laatste werkdag op Rottumeroog. Kok Gre Dijkstra sjouwt haar spullen naar het schip.